

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва і хореографії
Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВОКАЛЬНИЙ КЛАС

для студентів

спеціальності: 025 Музичне мистецтво

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньо-професійних програм:

025.00.03 Інструментальне виконавство

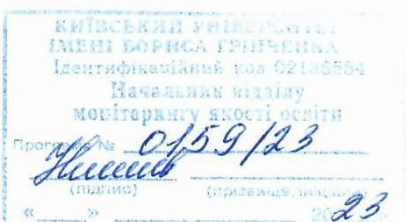
(фортепіано) та 025.00.04 Інструментальне

виконавство

(оркестрові струнні, народні, духові та ударні

інструменти) спеціалізації: Середня освіта (музичне

мистецтво)

Київ – 2023

Київський університет імені Бориса Грінченка
 Факультет музичного мистецтва і хореографії
 Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
 Проректор з науково-методичної та
 навчальної роботи
 Олексій ЖИЛЬЦОВ
 _____ 2022

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВОКАЛЬНИЙ КЛАС

для студентів

спеціальності: 025 Музичне мистецтво

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньо-професійних програм:

025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано)

та 025.00.04 Інструментальне виконавство

(оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)

Київ – 2022

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
 Ідентифікаційний код 02130554
 Начальник відділу
 моніторингу якості освіти

Програма № 2629/22
 _____
 (підпис) (прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 2022

Розробники: Олена Кацалап, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу;
 Емма Макарова, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу;
 Віра Яковенко, старший викладач кафедри академічного та естрадного вокалу.

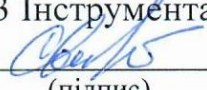
Викладачі кафедри академічного та естрадного вокалу: Віктор Тетеря, народний артист України, професор; Емма Макарова, старший викладач; Віра Яковенко, старший викладач, Олена Кацалап, старший викладач.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від 30.08.2022 р. № 11

Завідувач кафедри (Олена ЗАВЕРУХА)
 (підпис)

Робочу програму погоджено з гарантами (*керівниками проектної групи*) освітньо-професійних програм підготовки бакалавра музичного мистецтва 025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано) та 025.00.04 Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)
 (назва освітніх програм)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми підготовки бакалавра музичного мистецтва 025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано) (керівник проектної групи) (Наталія СВИРИДЕНКО)
 (підпис)

Гарант освітньої (професійної/наукової) підготовки бакалавра музичного мистецтва 025.00.04 Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти) (керівник проектної групи) (Віктор СПОДАРЕНКО)
 (підпис)

Робочу програму перевірено
 «__» __.2022 р.
 Заступник декана (Інна ТКАЧЕНКО)
 (підпис)

Пролонговано:

на 2023/2024 н. р. (Заверуха О.О.), «28» 08 2023 р., протокол № 9
 (підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
 (підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
 (підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
 (підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна		заочна	
«Вокальний клас»				
Вид дисципліни	<i>вибіркова</i>			
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>			
Загальний обсяг кредитів / годин	<i>6 / 180</i>			
Курс	<i>II</i>		<i>II</i>	
Семестр	<i>III</i>	<i>IV</i>	<i>III</i>	<i>IV</i>
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>1</i>	<i>1</i>	-	-
Обсяг кредитів	<i>1</i>	<i>1</i>	-	-
Обсяг годин, у тому числі:	<i>30</i>	<i>30</i>	-	-
Аудиторні	<i>18</i>	<i>18</i>	-	-
Модульний контроль	<i>2</i>	<i>2</i>	-	-
Семестровий контроль	-	-	-	-
Самостійна робота	<i>10</i>	<i>10</i>	-	-
Форма семестрового контролю	-	-	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: підготовка професійних виконавців у процесі систематичних занять, які сприяють розвитку вокально-технічних та виконавських навичок, образного мислення й художнього смаку з допомогою творів світового і вітчизняного вокального репертуару, спрямування на професійно-творчий і особистісний розвиток, формування викладацьких якостей під час роботи над творами вокально-педагогічного репертуару для дітей молодшого шкільного віку.

Завдання навчальної дисципліни на II курсі:

– засвоєння базових понять, а саме:

- складових голосового апарату та їхніх функцій,
- основних принципів звукоутворення та звуковедення,
- специфіки вокально-виконавської та викладацької діяльності.

У процесі навчання у студентів мають сформуватися такі компетентності:

- Інтегральна: здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

- Загальні компетентності:
  - ЗК-1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
  - ЗК-2. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
  - ЗК-6. Навички міжособистісної взаємодії.
  - ЗК-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
  - ЗК-9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.
  - ЗК-14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:
  - СК-5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва.
  - СК-10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
  - СК-13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
  - СК-17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
  - СК-18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.
- Додаткові спеціальні (фахові) компетентності:
  - ДСК-3. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку учнів.
  - ДСК-9. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.
  - ДСК-10. Здатність застосовувати набуті фахові знання у педагогічній діяльності в галузі загальної музичної освіти, зокрема, демонструвати інтегровані професійні вміння: виконавські (інструментальні, вокально-хорові), інтерпретаційні, організаційні та режисерські.

3. Результати навчання за дисципліною

У процесі навчання на II курсі студенти повинні навчитися застосовувати на практиці прийоми звукоутворення та звуковедення, оволодіти навичками розкриття ідейно-художнього змісту виконуваних творів, опанувати основи викладацької майстерності.

- Результати навчання за весь період:
  - РН-4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та

художнього змісту.

РН-8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН-12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН-17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

– Додаткові результати навчання:

ДРН-4. Організовувати освітнє середовище з урахуванням сприятливих умов для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

За умови дистанційної форми навчання у зв'язку з повномасштабним вторгненням росії в Україну заняття можуть проводитися за допомогою сервісу Google Meet або платформи Zoom.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт						
		Аудиторна:					Модульний контроль	Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні		
Змістовий модуль 1 (II курс, III семестр) Формування вокально-технічних навичок								
Тема 1. Голосовий апарат як система	4					2		2
Тема 2. Процес звукоутворення. Формування основ співацького дихання. Опора співацького дихання і звуку. Поняття співацької позиції. Роль резонування в процесі фонації	12					8		4
Тема 3. Формування навичок вокального звуковедення, роботи артикуляційного апарату. Вокальний слух. Професійний режим співака	12					8		4
Модульний контроль	2						2	

Разом	30					18	2	10
Підготовка та проходження контрольних заходів	-							
Змістовий модуль 2 (II курс, IV семестр) Розширення уявлення щодо процесу звукоутворення та звуковедення								
Тема 4. Класифікація співацьких голосів. Діапазон голосу та його регістри. Формування навичок кантиленного співу	9					6		3
Тема 5. Поняття імпедансу у вокальній педагогіці	7					4		3
Тема 6. Закріплення вокально-виконавських та викладацьких умінь	12					8		4
Модульний контроль	2						2	
Разом	30					18	2	10
Підготовка та проходження контрольних заходів	-							
Усього	60					36	4	20

Підтеми індивідуальних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1 (II курс, III семестр) Формування вокально-технічних навичок		
1.	Складові голосового апарату та їхні функції	2
2.	Співацьке дихання як один із ключових моментів звукоутворення	2
3.	Співацька опора	2
4.	Співацька позиція звуку	2
5.	Роль резонування у співацькій практиці	2
6.	Атака співацького звуку як ключовий момент звукоутворення та подальшого звуковедення	2
7.	Артикуляція голосних та приголосних звуків	2
8.	Вокальний слух як різновид музичного слуху	2
9.	Професійний режим вокаліста	2
Разом за змістовим модулем 1		18
Змістовий модуль 2 (II курс, IV семестр) Розширення уявлення щодо процесу звукоутворення та звуковедення		
10.	Класифікація співацьких голосів. Поняття діапазону	2
11.	Регістри співацького голосу	2

12.	Кантилена – основа класичного співу	2
13.	Імпеданс у вокальній педагогіці	4
14.	Розкриття ідейно-художнього змісту творів навчального вокального репертуару	2
15.	Техніка вокально-творчого спокою	2
16.	Закріплення виконавських та викладацьких навичок	4
Разом за змістовим модулем 2		18
Усього		36

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 (II курс, III семестр)

Формування вокально-технічних навичок

Тема 1. Голосовий апарат як система.

Будова голосового апарату. Функції органів, що беруть участь в утворенні співацького голосу (гортань із голосовими зв'язками, нижній (грудний) та верхній (головний) резонатори, глотка, легені, грудна клітка з дихальними м'язами, діафрагма, м'язи живота, язик, зуби, губи та ін.).

Рекомендовані джерела (основні): 1, 2, 4, 5, 6, 7

Тема 2. Процес звукоутворення. Формування основ співацького дихання. Опора співацького дихання і звуку. Поняття співацької позиції. Роль резонування в процесі фонації.

Відпрацювання правильної співацької постави. Ознайомлення з основними типами дихання. Відпрацювання нижньореберно-діафрагматичного типу дихання – найоптимальнішого в процесі фонації. Формування відчуття опори співацького дихання і звуку. Опора дихання, опора звуку, опора мовлення – складові співацької опори. Формування високої співацької позиції. Роль головного та грудного резонаторів у створенні характеру вокального звуку. Резонансовий пункт.

Рекомендовані джерела (основні): 1, 2, 4, 5, 6, 7

Тема 3. Формування навичок вокального звуковедення, роботи артикуляційного апарату. Вокальний слух. Професійний режим співака.

Ознайомлення з видами атаки співацького звуку. Формування м'якої атаки співацького звуку. Відпрацювання навичок артикуляції голосних та приголосних звуків. Роль м'якої мускулатури в процесі фонації. Формування вокального слуху. Основні заходи щодо охорони співацького голосу. Закріплення вокально-виконавських умінь під час роботи над вправами, вокалізами, творами навчального вокального репертуару.

Рекомендовані джерела (основні): 1, 2, 4, 5, 6, 7
Додаткові ресурси: 9

Змістовий модуль 2 (II курс, IV семестр)

Розширення уявлення щодо процесу звукоутворення та звуковедення

Тема 4. Класифікація співацьких голосів. Діапазон голосу та його регістри. Формування навичок кантиленного співу.

Діапазон співацького голосу – звуковий об'єм голосу співака. Регістрова будова співацького голосу. Особливості виконання перехідних нот між регістрами (прикритий звук). Укріплення нот середнього регістру. Формування навичок кантиленного співу як найважливішого елементу вокальної майстерності. Удосконалення співацького дихання.

Рекомендовані джерела (основні): 1, 2, 4, 5, 6, 7

Тема 5. Поняття імпедансу у вокальній педагогіці.

Ознайомлення з поняттям імпедансу. Вокальна техніка зі слабким і сильним імпедансом. Функції імпедансу в процесі фонації.

Рекомендовані джерела (основні): 4, 5, 7

Тема 6. Закріплення вокально-виконавських та викладацьких умінь.

Осмислення літературного першоджерела у вокальному виконавстві. Розуміння сутності творчого завдання в роботі над розкриттям ідейно-художнього змісту виконуваних творів. Креативність. Розвиток техніки вокально-творчого спокою. Закріплення вокально-виконавських навичок у процесі роботи над творами навчального вокального репертуару. Робота з вокально-педагогічним репертуаром для дітей молодшого шкільного віку, опанування вміння тримати увагу учнів із допомогою вільного володіння голосом та музичним інструментом.

Рекомендовані джерела (основні): 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Рекомендовані джерела (додаткові): 3, 7, 8

Додаткові ресурси: 2, 7, 8, 9, 10

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Змістовий модуль 1	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	-	-	-
Відвідування семінарських занять	-	-	-
Відвідування практичних (індивідуальних) занять	1	18	18
Робота на семінарському занятті	-	-	-
Робота на практичному (індивідуальному) занятті	10	18	180
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-
Виконання завдань до самостійної роботи	5	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ	-	-	-
Разом		-	238
Максимальна кількість балів: 238			
Розрахунок коефіцієнта: -			

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовий модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	-	-	-
Відвідування семінарських занять	-	-	-
Відвідування практичних (індивідуальних) занять	1	18	18
Робота на семінарському занятті	-	-	-
Робота на практичному (індивідуальному) занятті	10	18	180
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-
Виконання завдань до самостійної роботи	5	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ	-	-	-
Разом		-	238
Максимальна кількість балів: 238			
Розрахунок коефіцієнта: -			

6.2.Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Зміст завдання	Критерії оцінювання
Змістовий модуль 1 (II курс, III семестр) Формування вокально-технічних навичок		
1.	Ознайомитися з запропонованою викладачем тематичною літературою, яка надає необхідну інформацію щодо голосового апарату.	Досконале знання теоретичних основ процесу фонації (5 б.)
2.	Засвоїти основні фази співацького вдиху та видиху. Усвідомити роль «затримки дихання», механізм видиху в процесі співу. Вміти контролювати обсяг повітря. Використовувати дихальні вправи (в разі нагальної потреби). Сформуванню відчуття високої співацької	Демонстрування на практиці всіх зазначених вокально-технічних умінь на належному рівні; якісний розбір

	позиції звуку та резонування в процесі фонації. Ознайомитися з запропонованою викладачем тематичною літературою, аудіо- та/або відеоматеріалом. Працювати над розбором та вивченням творів навчального вокального репертуару.	творів навчального вокального репертуару (5 б.)
3.	Усвідомити значення м'якої атаки співацького звуку, складових артикуляційного апарату (губи, зуби, язик тощо). Розвивати артикуляцію з допомогою скоромовок (у разі нагальної потреби). Усвідомити функції складових вокального слуху (зуквисотний, динамічний, тембровий і ритмічний слух). Дотримуватися професійного режиму. Ознайомитися з запропонованою викладачем тематичною літературою, аудіо- та/або відеоматеріалом. У процесі підготовки до модульного контролю вдосконалювати знання творів навчального вокального репертуару. При можливості та за умови дотримання правил поведінки під час сигналу повітряної тривоги відвідувати концерти класичної музики, театральні постановки та інші події культурно-мистецького життя.	Демонстрування м'якої атаки співацького звуку, гарної дикції, налаштування на якісну та результативну роботу в класі вокалу, зацікавленості в розширенні знань у галузі музичного мистецтва (5 б.)
Разом за змістовим модулем 1		15 б.
Змістовий модуль 2 (II курс, IV семестр) Розширення уявлення щодо процесу звукоутворення та звуковедення		
4.	Ознайомитися з запропонованою викладачем тематичною літературою, яка надає необхідну інформацію щодо класифікації співацьких голосів, діапазону та регістрової будови співацького голосу; прослуховувати аудіо- та/або відеоматеріал. Працювати над розбором та вивченням творів навчального вокального репертуару.	Досконале знання типів співацьких голосів, зокрема й особливостей власного голосу, їхніх характеристик (5 б.)
5.	Засвоїти поняття імпедансу. Усвідомити роль та значення цього явища в процесі співу. Ознайомитися з запропонованою викладачем тематичною літературою, аудіо- та/або відеоматеріалом.	Демонстрування техніки співу з сильним імпедансом (5 б.)
6.	У процесі підготовки до модульного контролю засвоїти вокально-виконавські та викладацькі навички під час роботи з музичним матеріалом. При можливості та за умови дотримання	Демонстрування розуміння предметної області діяльності

правил поведінки під час сигналу повітряної тривоги відвідувати концерти класичної музики, театральні постановки та інші події культурно-мистецького життя.	виконавця-вокаліста та викладача, досконале вивчення творів навчального вокального репертуару (5 б.)
Разом за змістовим модулем 2	15 б.
Усього	30 б.

6.3.Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться у формі прослуховування музичного матеріалу, опанованого студентами впродовж кожного з семестрів. Максимальна кількість балів – 25.

Критерії оцінювання	Бали
Демонстрування досконало вивченого музичного матеріалу відповідно до визначених обсягів та завдань.	5
Засвідчення розвитку вокально-технічних можливостей.	5
Демонстрування художньо-виконавських навичок.	5
Намагання максимально переконливо донести зміст виконуваних творів навчального вокального репертуару до слухачів.	5
Креативні підходи в роботі з твором із вокально-педагогічного репертуару для дітей молодшого шкільного віку.	5
Максимальна кількість балів: 25	

На II курсі студенти повинні вивчити:

- у III семестрі: 1 вокаліз
 1 вокальний твір (романс або нескладну арію/аріету)
 1 українську народну пісню (уміти виконувати з музичним супроводом та a cappella)
 1 пісню з вокально-педагогічного репертуару для дітей молодшого шкільного віку (1-3 кл.) під власний супровід (інструменти – фортепіано, бандура, гітара, акордеон, баян)
- у IV семестрі: 1 вокаліз
 1 вокальний твір (романс або нескладну арію/аріету)
 1 українську народну пісню (уміти виконувати з музичним супроводом та a cappella)
 1 пісню з вокально-педагогічного репертуару для дітей молодшого шкільного віку (1-3 кл.) під власний супровід

(інструменти – фортепіано, бандура, гітара, акордеон, баян)

При підборі для студентів навчального вокального репертуару враховувати таке:

- вокальні твори повинні відповідати типу і можливостям співацького голосу, але разом із тим сприяти подальшому розвитку вокально-виконавської майстерності;
- вони мають бути підібрані зі смаком і вподобані студентами, а значить виконуватися ними натхненно і з задоволенням та бути цікавими під час публічного прослуховування.

Концертний репертуар повинен бути винятково оригінальним та яскравим.

Орієнтовний вокально-педагогічний репертуар

Класичні твори

- Л. Бетховен «Abschiedsgesang» (Прощальна пісня)
- О. Білаш «Прилетіла ластівка»
- Й. Брамс «Erlaube mir, feins Mädchen» (Дозволь мені, мила дівчино)
- Ж. Векерлен «Aminte», «Menuet Ekzode»
- В. Верменич «Чорнобривці»
- Й. Гайдн «Liebes Mädchen hör mir zu» (Люба дівчино, послухай мене)
- Е. Гріг «Skovsang» (Лісова пісня), «Mens jeg venter» (Поки чекаю)
- В. Заремба «Через гору піду», «Якби мені черевики»
- М. Лисенко «Айстри», «Не дивися на місяць весною», пісня Цвіркунки з оперети «Чорноморці»
- С. Монюшко «Złota rybka»
- В. А. Моцарт «Sehnsucht nach dem fruhling» (Туга за весною), «Die kleine Spinnerin» (Маленька пряля), арія Бастьєни з опери «Бастьєн і Бастьєна»
- А. Скарлатті «Canzonetta»
- Ф. Шуберт «An die Musik» (До музики)

Народні пісні

- «На городі будяк» в обр. Я. Бігдая
- «Ой ходила дівчина бережком», «Ой я в батька єдиниця», «Ой і не стелися, хрещатий барвінку», «Ой на гору козак воду носить...» в обр. М. Лисенка
- «Над беріженьком стояла» в обр. С. Людкевича
- «Ти, кропивонько» в обр. Л. Ревуцького
- «Дівчинонька по гриби ходила» в обр. П. Сокальського

Вокально-педагогічний репертуар для дітей молодшого шкільного віку

1 клас

Українська народна пісенна творчість:

- Українські дитячі лічилки: «Кумо, кумо, що возила?», «Ходить квочка», «Раз, два, три, чотири»
- Українські народні пісні: «Веселі гуси», «Ой, єсть в лісі калина», «Вийди, вийди сонечко», «Щебетала пташечка», «Ой, на горі жито»
- Українські колядки: «Коляд, коляд колядниця»
- Українські щедрівки: «Щедрівочка щедрувала»
- Українські веснянки: «Подоляночка»

Пісні композиторів із супроводом:

В. Верменич «Вишиванка», «Запрошення Діда Мороза»

М. Дремлюга «Пісня про школу»

П. Козицький «А вже красне сонечко»

Я. Степовий «Вишенька-черешенька», «Сніжинки»

А. Філіпенко «Святковий вальс», «Новорічна», «Зацвіла в долині»

Б. Фільц «Морозець»

2-3 класи

Українська народна пісенна творчість:

Українські веснянки: «Подоляночка», «А ми просо сіяли», «Ой на горі жито»

Українські колядки та щедрівки: «Щедрик», «Ой сивая та і зозуленька»

Українські народні пісні: «Галя по садочку ходила», «Ой минула вже зима», «Ой, на горі льон», «Прилетіла перепілонька»

Пісні композиторів із супроводом:

О. Білаш «Пшениченька»

В. Верменич «Калинова пісня»

А. Кос-Анатольський «Кептарик»

М. Лисенко. Пісня Лисички з дитячої опери «Коза-дереза»

А. Філіпенко «Веселий музикант», «Берізонька»

6.4.Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Навчальним планом не передбачено.

6.5.Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Не передбачено.

6.6.Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
A	90-100	Відмінно – досконало вивчений музичний матеріал згідно з визначеними вимогами, обсягами та завданнями; високий рівень вокально-технічних можливостей: професійне співацьке дихання, правильна побудова вокальної фрази із застосуванням динамічних відтінків, штрихів, добрі дикція, інтонування, філірування співацького звуку тощо; глибоке осмислення й розкриття ідейно-художнього змісту виконаних творів, артистична виразність під час виступу; непересічна майстерність при виконанні твору з вокально-педагогічного репертуару для дітей старшого шкільного віку; творча самобутність, працелюбство, бажання подальшого професійного розвитку.
B	82-89	Дуже добре – досконало вивчений музичний матеріал, який, однак, складається з творів, що не вповні відповідають визначеним вимогам; належний рівень вокально-технічних можливостей, проте з допущенням незначних помилок; доволі артистичний виступ; працелюбство, бажання подальшого професійного розвитку.
C	75-81	Добре – музичний матеріал вивчений з деякими помилками, що позначилося на якості виступу; вокально-технічні можливості продемонстровані на достатньому рівні, але з помилками у фразуванні, інтонуванні тощо; більш-менш артистичний виступ.
D	69-74	Задовільно – демонстрування музичного матеріалу з численними помилками; посередні вокально-технічні можливості та виконавські вміння; відсутність професійної

		стабільності.
E	60-68	Достатньо – демонстрування музичного матеріалу зі значними помилками, які роблять виступ малоцікавим; посередні вокально-технічні та виконавські вміння: неправильне фразування, неточне інтонування, маловиразний спів тощо; відсутність творчого натхнення та професійної стабільності.
FХ	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – демонстрування музичного матеріалу з грубими помилками; низький рівень вокально-технічних можливостей: відсутність опори співацького звуку, неправильно побудовані вокальні фрази, неякісні інтонування та дикція тощо; незграбний малоартистичний виступ.
F	1-34	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – низький рівень вокально-технічних та виконавських можливостей.

7. Навчально-методична карта дисципліни

Назва змістового модуля	Змістовий модуль 1. Формування вокально технічних навичок			Змістовий модуль 2. Розширення уявлення щодо процесу звукоутворення та звуковедення		
Кількість балів за змістовий модуль	238 б.			238 б.		
Теми	1	2	3	4	5	6
Години	2	8	8	6	4	8
Теми змістових модулів (індивідуальні заняття) – 396 б.	Голосовий апарат як система $(10+1)*2 = 22$ б.	Процес звукоутворення. Формування основ співацького дихання. Опора співацького дихання і звуку. Поняття співацької позиції. Роль резонування в процесі фонації $(10+1)*8 = 88$ б.	Формування навичок вокального звуковедення, роботи артикуляційного апарату. Вокальний слух. Професійний режим співака $(10+1)*8 = 88$ б.	Класифікація співацьких голосів. Діапазон голосу та його регістри. Формування навичок кантиленного співу $(10+1)*6 = 66$ б.	Поняття імпедансу у вокальній педагогіці $(10+1)*4 = 44$ б.	Закріплення вокально-виконавських та викладацьких умінь $(10+1)*8 = 88$ б.
Самостійна робота – 30 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.
Види поточного контролю – 50 б.	Модульна контрольна робота (прослуховування) – 25 б.			Модульна контрольна робота (прослуховування) – 25 б.		
Підсумковий контроль	-			-		
Усього	238			238		

8. Рекомендовані джерела

Основні (базові):

1. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва. К.: Музична Україна, 1971. 90 с. – Електронна база кафедри академічного та естрадного вокалу Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2); бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка, сервер, URL: http://ek.kubg.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_17/cgiirbis_64.exe?LNG=uk&C21COM=S&I21DBN=KUBG&P21DBN=KUBG&S21FMT=fullwebr&S21ALL=%28%3C%2E%3E%3D%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%B2%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BC%D0%B8%D1%81%D1%

[82%D0%B5%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%B0%24%3C%2E%3E%29
&Z21ID=12771815698838121410&S21SRW=&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=3&S21CNR=10&FT_REQUEST=&FT_PREFIX](https://www.researchgate.net/publication/32771815698838121410/S21SRW=&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=3&S21CNR=10&FT_REQUEST=&FT_PREFIX)

2. Можайкіна Н. С. Методика викладання вокалу. Хрестоматія: навчальний посібник. К.: Видавництво Ліра-К, 2016. 216 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 3 примірники).
3. Оганезова-Григоренко О. В. Теорія і практика формування професійного менталітету вокалістів у процесі фахової підготовки : [монографія]. Одеса : Астропринт, 2011. 128 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 1 примірник).
4. Словник-довідник співака : Навчальний посібник [Інформаційно-довідкове видання]. Уклад. Д. І. Балдинюк, Н. А. Балдинюк, видання друге. Умань : РВЦ «Софія», 2015. 108 с. – Електронна база кафедри академічного та естрадного вокалу Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2).
5. Хоменко А. Б. Постановка голосу : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. і вчителів музики шкіл різного типу. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2011. 128 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 1 примірник).
6. Юцевич Ю. Є. Музика. Словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. 352 с. 77 нотних прикладів та малюнків. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 10 примірників).
7. Юцевич Ю. Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу: Навч.-метод. посібник для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, учителів шкіл різного типу. К. : ІЗМН, 1998. 160 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 1 примірник).

Додаткові:

1. Антонюк В. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект: Монографія. К.: Українська ідея, 1999. 168 с.
2. Антонюк В. Г. Постановка голосу: Навчальний посібник для студентів вищих музичних навчальних закладів. К.: Українська ідея, 2000. 68 с.
3. Вправи та вокалізи: навчально - методичний посібник / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка ; упоряд.: Е. В. Макарова, В. Г. Яковенко. Київ : Київ ун-т ім. Б. Грінченка, 2010. 58 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 25 примірників).
4. Голос людини та вокальна робота з ним : [монографія] / [Г. Є. Стасько, О. Д. Шуляр, М. Ю. Сливоцький, М. П. Стефанюк, О. Р. Молодій, М. В. Попелюк, І. І. Жеребецька]. Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2010. 336 с.

5. Дорошок В. Д. Сливацький М. Ю. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики. Івано-Франківськ, 2007.
6. Овчаренко О. А. Основи вокальної методики : наук.-метод. посіб. Криворіз. держ. пед. ун-т. Кривий Ріг : Вид. дім, 2006. 116 с.
7. Рибніков О. Паперовий човник : збірка дитячих пісень на вірші Олени Гриценко. Ч. 1. Київ : Музична Україна, 2003. 23 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 7 примірників).
8. Чембержі М. І. Мрії веселкові : цикл пісень для дітей. Київ : ПТО «Мета – Арт», 1999. 56 с. – Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка (бульвар І. Шамо, 18/2; 1 примірник).

9. Додаткові ресурси

1. Гмиріна С. В. Проблема сценічного хвилювання естрадного виконавця під час концертного виступу. Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції. К., 2016. С. 529-535. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/14527/1/S_Gmirina_2016_14_04_konf_IM.pdf
2. Економова О. С., Макарова Е. В., Яковенко В. Г. Методичні засади музично-виконавської підготовки майбутніх музикантів на основі міждисциплінарних зв'язків. Theoretical and scientific bases of development of scientific thought: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції. Rome, Italy. February 16-19, 2021. С. 381-385. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/34938/1/E_Ekonomova_E_Makarova_V_Yakovenko_V_TSB DST_IM_KIVM.pdf
3. Економова О., Макарова Е., Яковенко В. Компетентність – як чинник професійної підготовки музиканта-виконавця в системі університетської музичної освіти. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 57, том 1. 2022. С. 278-284. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/44947/1/O_Ekonomova_E_Makarova_V_Yakovenko_APGN_57_1.pdf
4. Каблова Т. Б., Тетеря В. М. Специфіка академічного вокального мистецтва в сучасному дискурсі культури. Культура і сучасність: альманах. К. : Міленіум, 2018. № 1. С. 73-77. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/24231/1/Kablova_Teterya_KiS_2018_1.pdf
5. Каблова Т. Б., Тетеря В. М. Народна пісня як інтенціональна складова у творчості М. Лисенка. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наук. праць. Вип. XXXVII. К. : Міленіум, 2016. С. 183-189. Режим доступу: [https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/17241/1/T_Kablova_V.Teterya_AP_n3_7_2016%20\(1\).PDF](https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/17241/1/T_Kablova_V.Teterya_AP_n3_7_2016%20(1).PDF)

6. Кацалап О. В. Твори Миколи Лисенка в репертуарі Зої Гайдай. Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-мистецьких рефлексіях : матеріали Шостої Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 3-4 листопада 2022 р. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2023. С. 146-150. Режим доступу: <https://journals.uran.ua/ukraine-europe-world/article/view/291346/285945>
7. Мережко Ю. В. Стимулювання творчої самореалізації майбутнього вчителя музичного мистецтва у процесі вокально-виконавської діяльності. Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції. К., 2016. С. 619-625. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/14621/1/Y_Merejko_2016_14_04_konf_IM.pdf
8. Процишина О. Ю. Активізація творчого потенціалу майбутніх викладачів мистецької школи на заняттях сольного співу. Теоретико-методологічні аспекти мистецької освіти: здобутки, проблеми та перспективи: матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції. Умань: Візаві, 2022. С. 114-116. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/43577/1/O_Protsyshyna_TMAAEAPP_2022_FMMH.pdf
9. Процишина О. Ю. Дотримання професійного режиму співу студентами ЗВО як запорука ефективної вокальної підготовки. Promising ways of solving scientific problems: матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції. Belgium, Brussels. December 26-28, 2022. С. 153-154. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/43523/1/O_Protsyshyna_PWSSP_2022_FMMH.pdf
10. Соловйов В. А. Специфіка музичної інтерпретації: технологічний підхід. Молодий вчений. 2017. № 4.2 (44.2). С. 83-88. Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/4.2/18.pdf>